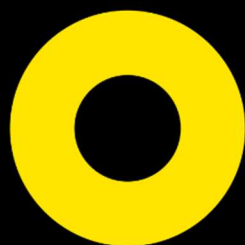

POLITISK GRUNNPOSISJON

Forum for
utvikling
og miljø

Dette mener ForUM om:

Utviklingsfinansiering

ForUMs grunnposisjoner er organisasjonens grunnleggende politiske posisjon på våre strategiske satsningsområder i ForUMs gjeldende strategi. Politiske innspill og utspill skal være i tråd med gjeldende grunnposisjoner på våre tema. Grunnposisjonene utarbeides i samarbeid med ForUMs medlemmer i arbeidsgruppene, og behandles av ForUMs styre.

Behandlet av ForUMs styre, 01.02.2023

GRUNNPOSISJON: UTVIKLINGSFINANSIERING

Strategisk mål fra ForUMs strategi 2021-2025:

Mål 1: Norske myndigheter er aktive og konstruktive i arbeidet med å få på plass globale strukturer som sikrer nasjonal ressursmobilisering og rettferdig finansiering.

Mål 2: Bærekraftig finansiering for utvikling står sentralt i norsk utviklingspolitikk.

Rettferdig, tilstrekkelig og bærekraftig finansiering er en forutsetning for å kunne nå bærekraftsmålene, men verden er langt unna å oppfylle forpliktelsene fra Addis Abeba-avtalen om finansiering for utvikling. Det haster å ta grep for å mobilisere mer ressurser.

Finance for Development-prosessen (FfD) i FN er koordinert av Financing for Development Office (FfDO), men også andre viktige aktører innen utviklingsfinansiering er koblet tett på prosessen, som Verdens handelsorganisasjon (WTO) samt FN-særorganisasjonene Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet (IMF). Dette gjør FfD til en inkluderende prosess for statene siden det er i FN, men som også inkluderer de største multilaterale institusjonen innen utviklingsfinansiering. Det er viktig at dette sporet fra Addis Ababa Action Agenda blir opprettholdt og styrket.

En ny internasjonal konferanse om utviklingsfinansiering (FfD4)

Fra starten har man manglet mekanismer for implementering som samsvarer med ambisjonene i Agenda 2030. Både nasjonale og eksterne midler må mobiliseres og eksisterende offentlige og private midler må sluses til der det trengs. Skatteinntekter er viktig for at lav- og mellominntektsland skal kunne finansiere bærekraftig utvikling. Da må skatteunngåelse og skadelig skattekonkurrans bekjempes. En skattekonvensjon i FN vil være et viktig verktøy for å få det til på en rettferdig måte. I tillegg må man sikre at stater kan bruke pengene på å oppfylle bærekraftsmålene, ikke at pengene forsvinner ut av landet for å betale ned på gamle og

uansvarlige lån, eller at man forsøker å løse en krisesituasjon med å forsterke gjeldsbyrden til allerede pressede økonomier.

Norge er godt posisjonert til å være en pådriver i Financing for Development-prosessen (FfD) og bidra til å sette et høyt ambisjonsnivå til hva man skal oppnå i multilaterale fora. Norge har gjennom skiftende regjeringer hatt en konstruktiv rolle i FfD-prosessen og har blant annet finansiert [FACTI-rapporten](#), som hadde flere anbefalinger for hvordan man kan reformere det internasjonale finanssystemet for å gjøre land i stand til å nå bærekraftsmålene. Norske myndigheter bør være aktive og konstruktive i arbeidet med å få på plass globale strukturer som sikrer nasjonal ressursmobilisering og rettferdig finansiering.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- være en tydelig stemme for at en ny internasjonal konferanse for utviklingsfinansiering (FfD4) må gjennomføres og at målet for konferansen er å finne løsninger på strukturelle problemer i det internasjonale finanssystemet som fører til tap av enorme summer for utviklingsland som skulle gått til bærekraftig utvikling
- ta til orde for en demokratisk og inkluderende prosess der alle land får delta i diskusjonene om finansiering av bærekraftig utvikling og med gode inkluderingsmekanismer for sivilsamfunn
- gå i front i arbeidet med en skattekonvensjon i FN
- ta til orde for en gjeldshåndteringsmekanisme, underlagt FN

Skattekonvensjon

Skatteinntekter er avgjørende for at lav- og mellominntektsland skal kunne finansiere bærekraftig utvikling. Da må skatteunngåelse og skadelig skattekonkurrans bekjempes, og verktøyet for å få det til på en rettferdig måte er en skattekonvensjon i FN. De siste årene har man sett at det er tverrpolitisk enighet om at skatt er viktig for å finansiere grunnleggende velferdstjenester.

I november 2022 vedtok FNs generalforsamling [en resolusjon](#) ved konsensus om inkluderende og effektivt internasjonalt skattesamarbeid. Her er det bestemt at det skal igangsettes mellomstatlige diskusjoner, med mulighet om å utvikle et instrument eller internasjonalt rammeverk for skattesamarbeid. Et overordnet mål for en skattekonvensjon er å rydde opp i det kompliserte nettet av bilaterale avtaler med en global enighet om utfordringer, prinsipper, mål, løsninger, mekanismer og praksiser. I tillegg vil konvensjonen kunne etablere de nødvendige institusjonelle strukturene som er nødvendig for å fasilitere veien mot konvensjonens mål; rettferdig skatlegging og finansiell åpenhet globalt, som i sin tur vil kunne bidra til oppnåelsen av FNs bærekraftsmål.

ForUM mener at konvensjonen bør:

- være juridisk bindende for partslandene
- forhandles frem på en transparent måte, der sivilsamfunn og andre observatører får delta
- legge grunnlag for en arena der internasjonale skatteregler og regler for finansiell åpenhet kan diskuteres og vedtas. Dette kan for eksempel være i form av et årlig Conference of the Parties (COP). Bindende regler og forpliktelser kan vedtas i form av protokoller til konvensjonen
- inneholde regler for sanksjoner dersom partene bryter med konvensjonens forpliktelser, i tillegg til prosedyrer for tvisteløsninger, et kapittel om finansiell åpenhet og et kapittel om det internasjonale skattesystemet og bekjempelse av ulovlig kapitalflukt

Gjeldsbærekraft

Til tross for bred enighet om at den globale gjeldsarkitekturen har åpenbare feil og mangler, har vi en lang vei å gå for å bøte på dette. Løsningene som har blitt presentert de siste årene har ikke klart å holde tritt med problemene som har oppstått.

Vi står nå midt i en ny stor gjeldskrise hvor flere land allerede har misligholdt gjelden sin og det er å forvente at flere følger etter. [Ifølge UNDP](#) er det nå 54 lav- og mellominntektsland som har behov for effektiv gjeldsslette. Befolkningen i disse landene utgjør mer enn halvparten av verdens fattigste befolkning. FNs generalsekretær ønsker selv fortgang i utviklingen av nye og bedre løsninger. Dette inkluderer på kort sikt umiddelbar hjelp til land med høye gjeldsbyrder og langsiktige løsninger som kan sikre gjeldsbærekraft.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- være en pådriver for å bringe prosessen for å utvikle en global konsensus omkring prinsipper og rammeverk som kan sikre ansvarlig långivning til og låneopptak fra stater framover.
- jobbe for mer systematisk åpenhet rundt lands statlige gjeld der en omfattende oversikt er offentlig tilgjengelig i et samlet register.
- støtte en revidering av [IMFs DSF](#) som innebærer en bredere definisjon av gjeldsbærekraft der menneskelige behov og langsiktige utviklingsmål i større grad er hensyntatt for å sikre at gjeldsbyrden ikke undergraver lands evne til å sikre bærekraftsmålene, miljøhensyn og menneskerettigheter.